

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 25.—
za pol leta " " 13.—
za četrto leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrto leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravljanju mesečno K 1.70

SLOVENEČ

Inserati:

Enostopna petstvarsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostopna petstvarsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.
S priložo »Naša Gospodinja«.

Državni zbor.

Dunaj, 26. junija

Brambni zakon.

Sinoči je trajala seja do enajste ure. V razpravi je bil drugi del brambnega zakona. Govorili so socialni demokrati Winarsky, Leuthner, Habermann in Resel, češka agrarica Fresl in Exner. Češki agrarice Prošek je utemeljeval vrsto resolucij, ki so jih sestavili kmečki zastopniki, ki so člani brambnega odseka. Resolucije izražajo razne želje, na katere naj se vojaška uprava ozira v izvršilni naredbi k zakonu. Vnememski poslanec Iro je napadal razne stranke, posebno nemške, češ da hočejo, oziroma pustijo armado poslovaniti. Sumničil je tudi Slovence, češ da imajo tajne zveze s Srbijo. Slovenski poslanci so ga odločno zavračali.

Poslanec Jarc

je sinoči kot zadnji govornik izvajal:

Kljub pritisku vlade, ki se je izvršil pod vplivom ogrskih razmer, je sklepanje o vojni reformi dejanje ljudskega parlamenta, ki mu je bilo pridržano, da je dvignil vojno moč države na stopinjo, kakršno zahteva njeno stališče kot veleavlast. Saj ni nobena tajnost, da delajo znane sile na to, da bi zblížale Nemčijo in Rusijo in izolirale Avstrijo. Naš parlament rešuje brambno reformo s svobodno voljo, ogrski jo je rešil s pomočjo policije. Najbolj tragično pa je, da v ogrskem parlamentu tisti narod ni bil zakonito zastopan, ki je za Avstrijo že toliko žrtvoval in od katerega se zahtevajo zopet zlasti z ozirom na štiriletno službo v mornarici nove žrtve — to so Hrvatje — v ogrskem parlamentu ni bil niti zakonito zastopan pri razpravi. Vzrok temu so seveda imperialistiške tendence Madjarov, skrivaj pa je tudi avstrijski parlament v preteklosti.

Razmere na Hrvaškem gredo stopnjema naprej. Kljub temu je ostalo ljudstvo mirno. Dobrodošel je bil zato Lukaču in Cuvaju atentat blaznega mladeniča. Z njim je dana krasna prilika s pomočjo lahko dostopnih državnih pravdnikov in preiskovalnih sodnikov konstruirati veleizdajniški proces. Brutalni feldvebel se je izpreme-

nil v krvi žejnega tirana. Govornik opiše obširneje vsa grozodejstva, ki jih uganja Cuvaj! Preganjanje nezrele mladine sega celo v Dalmacijo. Dokazati je pač treba, da obstoji velesrbska zarota, magari tudi s pomočjo ljudi ala Nastić.

Kaj naj bi storila z ozirom na te razmere naša delegacija. Vlada in parlament sta izjavila, da obsojata razmere tam doli, da jih smatrata za nevarne državi. Ali naj razbijemo parlament, edino torišče, kjer moremo povzdigniti svoj glas za pravice hrvatskega naroda? Ali si naj sami z obstrukcijo izbijemo iz rok edino orožje, ki ga imamo in priključimo vlado § 14! Ravno mali narodi rabijo močen ljudski parlament! Sicer je pa gotovo, da anomalija med sestavo avstrijskega in ogrskega parlamenta ne more dalje obstati. Madjarski oligarhi so se obdržali samo za trenutno na vodi.

Hrvatski narod se je v teh dneh težkih izkušenj obnašal občudovanja vredno, obnašal kot kulturni narod. Saj dobro ve, da je boj za politične pravice samo preteza za gospodarski boj. Vedno bolj odmeva klic: tengere magyar, k morju Mažar! Nesrečna nagodba iz leta 1868. je finančno prodala Hrvate Mažarom. Ogrska gre gospodarsko pot navzgor, Hrvatska navzdol. Mažar ne polaga Hrvatom nobenih računov, koliko znaša davek iz Hrvatske. O skupnih zadevah odločuje samo peštanski parlament! Govorniki v saboru so dokazali, da je imela Ogrska v svojem državnem gospodarstvu v letih 1890 do 1900 237 milijonov kron presežka, Hrvatska — 65 milijonov kron primanjkljaja. To ni čudno, saj je Mažar v 30 letih porabil 170 milijonov hrvaškega denarja, da zida ogrske železnice, da regulira ogrske reke itd. Vsled nejasnosti pogodbe iz l. 1868. je ugrabil Mažar Reko, od tod diktira Primorcem svoje ribiško pravo. Železnice so se zidale, kakor je bilo Mažaru prav. Izognile so se cvetočim mestom kakor Bakar in Senj na korist Reki. Železničarska pragmatika je šla za tem, da pomažari vse železniško osebje, za katero rastejo mažarske šole kakor gobe iz tal. Ogrska pospešuje industrijo samo na Reki, drugod ne. Pri konzulatih ne znajo hrvatski. Zato so izseljenci izgubili v banki Zotti 20 milijonov denarja.

Gospodarska odvisnost Hrvatske, to je vzrok in smoter mažarskega bo-

ja. Avstrija tega ne more mirno gledati, če se količkaj zaveda resnice, ki jo je izrekel Napoleon Metternichu leta 1810., da je namreč Ilirija najvažnejša dežela Avstrije. Avstrijske vlade so žal to pozabile, zato je Dunaj postal na Hrvatskem zloglasno ime.

Slovenci glasujemo za brambno reformo, ker vemo, da je bodočnost Avstrije odvisna od njene moči, bodočnost Jugoslovanov pa od močne Avstrije. Parlament avstrijski pa naj ne izgubi izpred oči hrvatskih razmer, dokler tam ne zavladata zopet postava in red! (Živahno pritrdjevanje.)

Danes so govorili še tirolski posl. Battisti za olajšave izseljencem, Niedrist za krajše orožne vaje, Klofač, goriški poslanec Ussai, Exner, Delugan in soc. demokrat Liebermann. Utemeljevali so svoje predloge, katere pa je večina po vrsti odklonila. Do 3. ure so se vršila glasovanja. Načrt brambnega zakona je obveljal tudi v tretjem branju z dvotritjinsko večino brez vsake izpremembe. Nato se je pričela razprava o načrtu zakona za deželno brambo. Seja bode trajala pozno v noč.

Dnevni red.

Opoldne so se zbrali zastopniki klubov, da se dogovorijo o dnevnem redu za bodoče seje. Zbornični predsednik dr. Sylvester in minister baron Heindold sta prigovarjala, naj bi zbornica, če mogoče, že jutri rešila proračunski provizorij, da more stopiti v veljavo že s 1. julijem in ne nastane »ex lex«. Ker pa je v soboto praznik, so zahtevali češki zastopniki, z ozirom na pričetek sokolskih slavnosti v Pragi, da že v petek ne bode seje. Temu so se uprli soc. demokrati, češ, da se zbornica tudi ne ozira na »Delavski praznik« 1. maja. Ker se niso mogli zediniti, predlaga dr. Sylvester, naj bi se glasovanje o zakonu za deželno brambo vršilo vsaj že jutri ob 10. uri dopoldne. Potem naj bi zbornica že jutri do noči rešila proračunski provizorij in sama odločila, ali naj je v petek seja. Prihodnji teden v ponedeljek in torek bi zbornica mogla rešiti vojaški kazenski red. Nadaljne točke dnevnega reda do konca zasedanja bodo načelniki pozneje določili.

Iz odsekov.

Odsek za službeno pragmatiko je v današnji seji ugibal, kako bi si pomagal iz zagate, v katero je

zabredel s svojo demagogijo ali lovom na volivce. Sedaj uvidijo ti lovci, da so pili na medvedovo kožo, preden so ujeli medveda. Finančni odsek ni rešil fin. načrta, s katerim bi država mogla pokriti višje stroške. Dalje je baron Heindold izjavil v imenu vlade, da bode tudi v gosposki zbornici zastopal znano stališče glede posameznih izprememb načrta. Danes sta tudi srednja stranka in levica gosposke zbornice izrazili največje pomisleke proti nekaterim sklepom poslanske zbornice. Vse kaže, da bode gosposka zbornica premenila dotične sklepe in da pride uradna službena pragmatika šele v jeseni v posl. zbornici zopet na dnevni red. Sedaj bi bila večina odsekov pripravljena sprejeti vse vladne zahteve, da bi službena pragmatika stopila že s 1. julijem v veljavo. Zgodilo se je to, kar smo napovedovali. Patentovani »prijatelji uradnikov« so nesramno napadali hrvatsko-slovenski klub, ker je v njegovem imenu tovariš dr. Korošec vzdrževal in zagovarjal prvotno besedilo načrta. Sedaj pa so osramočeni pred vso javnostjo.

Proračunski odsek je danes sprejel načrt pogodbe s podonavsko družbo. Češki radikali so se odločno upirali tej pogodbi in podpori Lloyda in dalmatinski parobrodni družbi. S tem so hoteli prisiliti zastopnike južnih dežel, da glasujejo za nadaljevanje vodnih cest. V današnji seji je poslanec dr. Korošec nasproti mladočeškemu poslancu Maštalki dal razumeti, da mladočeška stranka, ki šteje sedaj samo 17 poslancev, ne more zahtevati, da bi se ji pokorile razne druge večje stranke. Dunajski liberalci Friedman zakliče vmes: »Saj je tudi vaša stranka majhna.« (Slovensko-hrvatski klub šteje 27 članov. Op. poroč.). Dr. Korošec: »Tako velika seveda ni, kakor zveza dunajskih liberalnih poslancev.« — Splošna veselost. Poslanec Friedman, Hock, Kuranda, Neumann, dr. Ofner in Benker so namreč parlamentarni divjaki, ki ne pripadajo nobenemu klubu. Končno je odsek sprejel pogodbo s podonavsko družbo.

Svobodomiselnici pred sodiščem.

Včeraj dopoldne se je moral zagovarjati pred ljubljanskim deželnim sodiščem bivši lastnik »Jutra«, Milan Plut, obtožen poveljevanja. Lansko jesen

LISTEK.

Van Li, pogan.

Angleško napisal Bret Hart. — Poslovenil Jaklič.
(Koniec.)

Eden izmed naročnikov je čakal dolgo časa v ekspediciji; hotel je govoriti z Van Lijem, kateri se je bil skrtil v mojo spalnico. Pripovedoval je jezen, s solzami v očeh. Ob petih ga je zbudil grozen ropot. Prestrašen je skočil s postelje. Naenkrat se je prikazal izvod lista »Severna zvezda«, v obliki indijskega bata. Priletel je skozi okno, opisal v sobi strahovito kroge, preobrnili luč, zadel otroka v brado, njega, naročnika pa udaril ob čelo in končno zbežal skozi okno in nazadnje padel prav nedolžno na dvorišče.

Cel dan so prinašali v ekspedicijo papirnate kroge, ki naj bi bile predstavljale jutranjo izdajo »Severne zvezde«. Ogorčenost je bila obča. Izbori članek o »Virih blagostanja za Humboldov okraj«, katerega sem bil napisal dan prej in od katerega sem pričakoval, da bode izboljšal trgovske zveze za prihodnje leto in da bo izšel San Francisko popolnoma uničen iz tega

gospodarskega boja, je sedaj prav lepo splaval po vodi.

Slednjič se je določilo, da se bode Van Li prihodnje tri tedne uporabil v tiskarni in da bode prijel le za mehanično delo. Pri tem je razvil nenavadno izurjenost in kmalu si je pridobil naklonjenost vseh faktorjev in stavcev. Naučil se je hitro in korektno staviti, pri čemer mu je zelo dobro služila izurjenost njegovih prstov. Neznanje jezika je povečalo njegovo mehanično napenjanje — pri čemer je hotel dokazati stavek, da je slab stavec oni, ki gleda na zmisel manuskripta. Stavil je z isto skrbnostjo dolge stavke, ki so jih napisali njegovi tovariši v zasmeh, kot kratke stavke z zasramovanjem: »Van Li je satanov otrok« ali »Van Li je mongolski pes«.

Kmalu se je tudi naučil maščevati se nad svojimi zasledovalci. Spominjam se neke šale, katera mi je naredila mnogo sitnosti. Naš faktor se je pisal Webster. Bilo je ob času političnega boja in polkovnik Starbottle je imel navdušen govor, katerega je prinesla »Severna zvezda« neokrajšanega. Na nekem mestu je dejal polkovnik Starbottle: »Ponavljam besede božanskega Websterja.« — Tukaj so sledile besede, katere sem pozabil. Slučaj je hotel, da je Van Li spoznal po končani korekturi

ime svojega največjega zasmehovalca in naravno je verjel, da je govor o njem. Ko je bilo vse stavljeno, se je Webster odstranil; Van Li je porabil priliko, vzela stavek ven in potisnil temu prilagojeno se tanko ploščo s kitajskimi črkami. V stavku je bilo prav jasno izraženo sovraštvo proti svojim predpostavljanim in nezmožnost faktorja Websterja.

Naslednje jutro je izšel polkovnikov govor, kjer pove božanski Webster svojo modrost v popolnoma nerazumljivi kitajščini. Jezo polkovnika Starbottle so komaj ukrotili. Še danes vidim tega odličnega hoditi po moji pisarni in zahtevati preklic.

»Toda, moj dragi,« sem ga vprašal, »ali hočete s svojim podpisom prevzeti odgovornost za trditve, da John Webster ni nikdar kaj takega rekel? Ali morete trditi, da eden izmed toliko Websterjev ni znal kitajsko? Ali nam morete preskrbeti prestavo tega citata in s svojo častno besedo trditi, da blaženi John Webster ni nikdar tega rekel? T tem slučaju, moj ljubi, dam natistiti vaš preklic.«

Polkovnik tega seveda ni bil zmožen in je zapustil redakcijo zelo ogorčen.

Webster, faktor, ni sprejel te zadeve tako ostro. Povedalo se mu ni ni-

česar o tem, da je več kot 700 kitajskih peračev pokupilo dotično številko. Opazil je samo to, da se je naslednjega dne spustil Van Li v hihitanje in da ga je moral šele z nekaterimi udarci pripraviti k zavesti. Teden nato sem poklical Van Lija k sebi.

»Van,« sem rekel osorno, »povej mi, kako se glasi v angleškem jeziku oni izrek, ki ga je nekoč ob neki slovesnosti baje izpregovoril moj rojak, bogovom enaki Webster.«

Van Li me je ostro pogledal. Komaj opazljivo svetlikanje se je začrtalo v njegovih temnih očeh. Končno je dejal mirno in dostojanstveno:

»Wishtel Webster — reči: Kitajci se delati iz mene neumen. Kitajci delati mene zabitega.« Nisem imel povišati dvomit.

Bojim se, da sem dosedaj označil samo eno stran Van Lijevega značaja, in ne najboljšo. Sam mi je pravil, kakšno žalostno življenje da ima za seboj. Otroških let ni poznal, očeta in matere ni nikdar poznal, čarovnik Van izredil ga je. Prvih sedem let se je moral vedno kazati pri vratolomnostih radovednemu občinstvu. Njegove tovarišice so bile laži in lopovščine in učil se je ljudi vedno kolikor mogoče zapeljevati od luči. Če bi bil imel več časa za premišljevanje, bi bil postal skeptik, nato

je namreč ranjko »Jutro« napadalo Češko sarkarno, ki je po Slovenskem razpečavala vžigalice s trobojnimi napisi; vsled tega je poslala tovarna »Jutro« 270 K za namenom, da preneha »Jutro« z napadi. Tovarna je naročila, naj »Jutro« nakaže 250 K za narodne ali dobrodelne namene, 20 K pa si naj obdrži kot naročnino na list. List »Jutro« je objavil, da je 250 K poslal »Podpornemu društvu za slovenske visokošolce v Pragi«, ki pa denarja ni prejelo. Zaprtili tržni nadzornik Ribnikar je za zadevo zvedel, spisal ovadbo proti Plutu na državno pravdnitvo. Podpisal jo je uslužbenec »Učiteljske tiskarne« Korene, in tako je stvar prišla pred deželno sodišče.

Obtoženec Milan Plut, rojen 5. oktobra 1881 v Gradacu, stanuje sedaj v Ljubljani, Poljanska cesta št. 5, je izpovedal, da se ne čuti krivega. V začetku septembra lanskega leta so pričele prihajati v »Jutro« novice proti omenjeni češki tovarni vžigalic. V začetku oktobra pa je prejelo »Jutro« od te tovarne 270 K. Denar je prevzela »Jutrova« knjigovodkinja, ki ga je o tej stvari obvestila. Ukazal je, naj se denar vknjiži v »Jutrove« knjige, češ, da bo že določil, kam naj se odpošlje. Medtem pa je bilo »Jutro« 15. oktobra izročeno prisilni upravi učitelja Widra. Že prej mu je svetoval urednik »Jutro« V. Zalar, naj denar odpošlje »Podpornemu društvu za slovenske visokošolce v Pragi«. Ovadbo proti njemu je spisal Ribnikar, ki sicer ni imel poguma, voditi v listih polemiko proti njemu. Čutil se ni obvezanega, plačati ta denar, ker bi ga morala plačati prisilna uprava. Vendar pa je pozneje osebno poslal ta denar omenjenemu društvu v Prago. Ko je prevzel upravo »Jutro« prisilni upravitelj Wider, sicer ni bilo v blagajni 250 K, pač pa je imel toliko denarja naloženega v poštne hranilnice. Prisilni upravitelj Wider je prevzel samo denar v gotovini, ni pa prevzel denarja v poštne hranilnici, ker je menda na to pozabil.

Nato so se zaprisegle pričae. Kot priča pozvani urednik Zalar se je zaprisegli protivil. Senatni predsednik Vedernjak ga je zavrnil: »Vem, da ste brezverec, toda prisegli boste.« — Zalar: »Bom, toda brez teh ceremonij.« — Predsednik: »Prisegli boste kakor vsi drugi, če ne, boste pa zaprti!« — Zastopnik državnega pravdnitva: »Jaz ne reflektiram na njegovo prisego.« — Predsednik: »Dobro, če državni pravdnik ne zahteva vaše prisage, vas ne bomo zaprisegli; toda zapomnite si, da drugič ne boste delali pred sodiščem takih mešarij!«

Priča Angela Pegan je bila blagajničarka pri »Jutru«. Omenjeni denar je sprejela v denarnem pismu. Po naročilu Pluta je vknjižila 250 K med dohodke, 20 K pa med naročnino.

Priča Viktorija Grebenc, bivša upraviteljica »Jutra«, je izpovedala, da je dal Plut 200 K »Jutrovemu« uredniku V. Jelencu, ko je šel na Dunaj. Plut je bil pač v vednih denarnih stiskah in je porabil za to denar, ki ga je imel na razpolago.

Priča Vitomil Jelenec izpove, da mu je Peganova pokazala ono češko pismo in ji ga je raztolmačil. Plutu pa je rekel Jelenec: »Za najboljši dobro-

delni namen porabiš denar, ako ga obdržiš zase.« Rekel je to pa zaradi tega, ker je smatral poslani denar kot nekaj »Schweigegehalt«.

Priča Viktor Zalar je vprašal Pluta, kam da bo dal poslani denar. Plut je rekel, da ne ve, nakar mu je Zalar svetoval, naj ga pošlje »Podpornemu društvu za slovenske visokošolce v Pragi«. Ker je medtem prišla nad »Jutro« prisilna uprava, je dal v »Jutro« notico, da se je denar odposlal omenjenemu društvu, to pa je storil zaradi tega, da bi opozoril onega, ki je imel dolžnost, naj denar odpošlje. Po njegovem mnenju bi morala denar poslati prisilna uprava.

Priča Karel Wider, učitelj, je bil 15. oktobra 1912 imenovan od sodišča za prisilnega upravitelja »Jutra«. Ko je prevzel upravo, je bilo v blagajni 34 vinarjev. Kot upravitelj je imel nalog, da vodi dohodke in izdatke, pokrije davke celo za tri leta nazaj. Eventualni preostanek pa bi dobila »Učiteljska tiskarna« in Slavoj Škerlj, ki se je pridružil prisilni upravi. Pozabil pa je prevzeti v prisilno upravo denar v poštne hranilnici, kjer ga je bilo menda 200 do 300 K.

Nato se je prebrala izpovedba Pavla Česnika, potnika češke tovarne vžigalic. Ko so brali napade v »Jutru«, je tovarna mislila, da stori najbolje, ako pošljejo »Jutru« 270 K, in sicer 20 K za naročnino in 250 K za narodne ali dobrodelne namene. Naenkrat pa je prišlo na ravnatelja tovarne pismo praškega podpornega društva, kaj je z denarjem, ker ga še ni prejelo od »Jutro«. Česnik je potbval v Trst, kjer pa mu je Plut povedal isto, kot pred razpravo.

Državni pravdnik dr. Neuberger je vprašal Pluta: »Zakaj vas pa je Ribnikar ovadil?« — Plut: »Zgolj vsled osebnega sovraštva.« — Dr. Neuberger: »Saj sta bila prijatelja, ne?« — Plut: »Nikdar.« — Predsednik: »No, vsaj od začetka.« — Plut: »Nikdar, on se je meni le vsilil.«

Po kratkem govoru državnega pravdnika se je zagovarjal Plut, da se čuti zaradi cele zadeve ves čas popolnoma nedolžnega, in to tudi takrat, ko se mu je žugalo: Ako ne boš utihnil, te bomo pa naznanili. Da ni plačal, ga je prehitela prisilna uprava, ki bi morala poslati denar v Prago. Pozneje pa je poslal »Podpornemu društvu« v Prago denar sam, akoravno se ni čutil dolžnega, ker »ni hotel, da bi se govorilo, da je hotelo »Jutro« koga oškodovati gmotno.«

Senat je nato sklenil, da se Milan Plut oprosti obtožbe, ker je sodišče mnenja, da Plut ni imel namena poneveriti denarja, kar kaže dejstvo, da je bil denar pravilno vknjižen in da je za časa prisilnega upravitelja razpolagal Plut v poštne hranilnici z nad 300 kronami ter bi lahko denar odposlal takoj, ko bi določil, kam.

URADNIŠKE PREDLOGE V GOSPOSKI ZBORNICI.

Z Dunaja se poroča, da stranke gosposke zbornice niso voljne sprejeti uradniške predloge v tisti obliki, v kateri jih je odobrila poslanska zbornica. Predloge so zato nakazali pododseku, ki bo sklepe poslanske zbornice tako

izpremenil, da bo gosposka zbornica sprejela vladno predlogo in tako izpremenjen operat vrnila poslanski zbornici, ki se bo morala še enkrat pečati s celo predlogo. To suho poročilo dokazuje, kako da so imeli poslanci naše stranke prav, ki so se zavzeli za to, da se dá uradništvu hitro, kar mu gre in kar mu je mogoče dati. Demagogi, ki so vsi stvar zmešali, bodo jeseni veliko kričali in se — vклонili gosposki zbornici.

AVSTRIJSKO ZRAČNO BRODOVJE.

Na Dunaju se je ustanovil veliki osrednji odbor za ustanovitev avstrijskega zračnega brodogoja. Zborovanja sta se udeležila tudi ministra Heinold in Georgi. Za predsednika je bil izvoljen knez Maks Egon Fürstenberg, podpredsednika sta zbornični predsednik dr. Sylvester in dunajski župan dr. Neumayer. Heinold je pozdravil zbor in izjavil, da pristopijo vsi ministri, ker gre za podjetje, ki bo eminentno državi koristilo. Vedno bolj se izpoznava, da le zanesljivo oboroževanje jamči za trajen mir, zato se mora tudi gojiti najmlajše orožje, moč v zraku. — O avstrijskih aviatikih se je zelo pohvalno izjavil francoski aviatik Garros, ki osobito občuduje nadporočnika Blaschkeja. Rekel je o njem: »Kaj takega še nisem videl, tudi pri nas na Francoskem ne. Kar dela, je naravnost presenetljivo, neverjetno. In njegov aparat! Ta je skrivnost. Avstrijcem morem le čestitati. S takimi aparati in s takimi piloti bodo kmalu Avstrijci na čelu vseh drugih držav glede na aviatiko.«

KOMPROMIS MED POLJAKI IN RUSINI.

Gališki namestnik dr. Bobrzinski in deželni maršal grof Goluchowski delata na kompromisu med Rusini in Poljaki. Zdaj nasprotuje le še vsepoljska stranka.

RUSKA MOBILIZACIJA NA KAVKAZU.

Ob turški meji na Kavkazu stoji 300.000 ruskih vojakov. V kratkem se armada pomnoži še za 100.000 mož.

VSTAJA V ALBANIJI.

Turčija ne more več utajiti dejstva, da se ne upirajo proti Turčiji samo Albanci, marveč da odrekavajo pokorščino celo vojaki, ki so zbrani zato, da bi potlačili albansko vstajo. Iz Carigrada poročajo, da je pobegnilo že 200 albanških vojakov, med njimi tudi stotnik Tajar bej, ki je pisal vojaškemu poveljstvu, da albanski vojaki ne desertirajo zato, ker ne ljubijo domovine, ampak zato, ker hočejo strmoglaviti gospodstvo mladoturškega odbora. Zeki paša je poizkušal begunce pregovoriti, da bi se vrnili, a ga niso ubogali, marveč so ostali v gorah. Posadka v Monastiru je izjavila, da beguncev ne bo zasledovala. Posadka v Gibr je ustavila vojake, ki so bili odposlani proti albanskim vstašem. Boje se, da odpovedo pokorščino tudi tisti trije bataljoni, ki so jih odposlali proti Albancem. Vse vojaške posadke, tudi solunske, so z vladno skrajno nezadovoljne. Turški vojni minister Mahmud Šefket bej je izjavil, da se je 19 pobeglih vojakov vrnilo in da se je uprlo 12 častnikov in 71 mož. Častniki so vojake zapeljali,

češ, da namerava Turčija neki vele-vlasti prodati evropsko Turčijo. Upornike bodo strogo kaznovali. (Če jih do-be.) Albanskih vstašev je vse polno raztresenih po okolici Peči. Poroča se o napadih. Ko je šlo več kmetov v Monastir, so streljali vstasi na nje v bližini vasi Lisolan. En mož in en otrok sta bila ustreljena, pri vasi Sleptski je bil tudi en kmet umorjen. Pri Gorici je spal v vojaškem taboru častnik Zia efendi. Dva pešca in en desettik so vdrlj v njegov šotor in ga ustrelili. Morilci so pobegnili.

DEMONSTRACIJA ANGLEŠKIH SUFRAGETK.

Londonske sufragetke so priredile demonstracijo in pobile veliko šip, da demonstrirajo, ker zapre sufragetke, ki nočejo jesti, umetno prehranjajo. Ena sufragetka je razbila s kladivom šipo na vratih zbornice, druge so pobile v nekem železniškem vlaku vse šipe in zrezale vse blazine. Kjer razbijejo šipe, puste listke, na katerih je tiskano, da protestirajo, ker njih zapre somišljenice umetno hranijo v ječi.

IZKLJUČITEV POSLANCA V ANGLEŠKI ZBORNICI.

V angleški zbornici je predsednik enega poslanca izključil iz seje. Poslanec se je sam odstranil, dasi je le malo manjkalo, da ga niso iztirali. Angleška poslaniška zbornica ima zelo strog poslovnik. Predsednik ima pravico, da pokliče poslanca k redu in mu vzame besedo. Zbornica pa tudi lahko sklene, da se poslanec izključi iz ene ali iz več sej, da ga izključi iz zbornice in da ga celo lahko puste zapreti. Socialista Lansburyja so izključili, ker je samo stisnil pest proti ministrskemu predsedniku in ker je razburljivo govoril.

CESAR VILJEM O POLOŽAJU.

Cesar Viljem je ob tekmih v Kielu večkrat naglašal, da sodi zelo optimistično o mednarodnem položaju in da mir ni v nevarnosti.

Umrli briksenski knezoškoč dr. Altenwiesel.

Dnevne novice.

+ Predsednik »Slov. Matice« kot slavnostni govornik. Preteklo nedeljo se je odprla na župnišču na Gradišču na Goriškem, kjer je pesnik Simon Gregorčič več let prebival, spominska plošča. K tej slavnosti se je povabil kot slavnostni govornik predsednik »Slo-

cinik in končno modrijan. Tako je pa postal revež, dobrovoljen porednež.

Ne vem, če je bil o veri kaj poučen. Sicer je pa bil zelo praznoveren. Vedno je nosil pri sebi malega malika iz porcelana, katerega je poljuboval in zasmehoval. Za občo kitajsko nadlogo v tatvini in laži brez posebnega vzroka je bil prepameten. In vse, kar je delal in česar se je lotil, se je zgodilo z razumom.

Pripomniti je treba, da je bil zelo občutljiv, čeprav ni nikoli tega pokazal; prepričan sem pa, da je ohranil do onih, ki so mu izkazovali kaj dobrega, svojo privrženost. Bil je zvest in navihan. Samo enkrat, in to šele takrat, ko so ga že dolgo časa dražili, sem zapazil na njem znak upornosti. Vzel sem ga navadno, ko sem ponoči zapustil uredništvo, seboj na dom, da bi nesel še v tiskarno, če bi se česa domislil, predno bi list izšel. Nekoč sem pisal dolgo v noč. Kasno po tem, ko sem ga navadno odpustil, sem bil popolnoma pozabil nanj: ko je tako sedel pri vratih in čakal, sem naenkrat začul glas, ki se je glasil zelo otožno in dejal: »Chy Li.«

Začuden sem se ozrl.
»Kaj praviš?«
»Jaz reči Chy Li.«
»Kaj je to?« sem vprašal nepotrpežljivo.
»Vi reči, John dela!«
»No?«
»Vi reči, zelo dolgi John!«
»No?«

»No — Chy Li, vseeno.«
Razumel sem ga dobro. »Chy Li« pomenja toliko kot »Lahko noč«. Hotel je iti domov. Pomrmral sem nekaj in delal naprej.

Nekaj minut kasneje je zelo oprezno zadržal z lesenimi čevlji.
Stal je čisto pri vratih.
»Vi ne reči Chy Li?«
»Ne,« sem odgovoril ostro.
»Vi velik debel tepec! Vse eno!«

S to predrznostjo na jeziku je stekel. Naslednje jutro je bil zopet tako navihan in uren kot poprej.

Govoril sem o njegovi poštenosti. Spominjam se pa dveh slučajev, katere sta njegovo poštenost precej omajala. Rad bi bil jedel sveža jajca, da bi imel nekaj izpremembe pri težki hrani. Vedel sem, da so Vanovi rojaki dobri perotninarji in obrnil sem se nanj. Oskrbnoval me je vsak dan z zaželenimi svežimi jajci. Branil pa se je sprejeti denar; dejal je, da jih mož ne prodaja. Nekaj čudnega, kajti takrat so bila sveža jajca silno draga.

Neko jutro je prišel moj sosed Forster ravno k zajutreku in pri tej priliki mi je pravil o svoji smoli. Njegove kokoši so naenkrat prenehale nesti ali pa nesejo jajca v grmovju. Van Li je bil ravno navzoč v sobi; zagnil se je v svoje navadno molčanje. Šele ko je moj sosed odšel, se je pričel veselo hihetati.

»Forster kokoške — Van Li kokoške — vse eno!«

Drug slučaj ni bil več nedolžen in pokazal je njegovo častilakomnost. Večkrat so izostajala pisma in Van Liju so bile moje pritožbe o kasnem dostavljanju pošiljatev dobro znane.

Ko sem stopil neko jutro v pisarno, sem našel mizo polno pisem, katera so bila očito ravnokar prinešena iz pošte. Ali prav malokatero pismo je bilo name naslovljeno. Obrnil sem se k Van Liju, ki jih je vestno stražil in pričakoval je z veliko notranjo zadovoljnostjo moje pohvale. V moje začudenje je pokazal na prazno pošto torbo v kotu.

Poštar reči: Nobeno pismo, John, nobeno pismo, John. Poštar lagati. Poštar hud mož. Pismo ponoči vzeti jaz!

K sreči je bilo še zgodaj v jutro. Poštarji še niso raznašali. Hitel sem na pošto in Van Lijev drzen napad na pošto Združenih držav je bil končno odpuščen. Moral sem pač kupiti novo pošto torbo in vse je ostalo tajno.

Malega pogančka sem imel zelo rad in skoro bi ga bil vzel seboj v San Francisko. Toda menil sem, da bi mu sprememba kraja ne napravila veselja. Poznal sem njegov strah pred velikimi, obljudenimi ulicami. Če je moral v mesto, je napravil vselej velik ovinek po predmestjih. Ravnotako je imel velik strah pred angleško-kitajsko šolo, kamor sem ga hotel pošiljati.

Dolgo sem čakal na priliko, da bi dal Van Lija v kako dobro šolo in končno je prišel v šolo nekega kitajskega misijonarja.

Bil je pameten in otrokom prijazen duhovnik, ki je imel velik interes nad dečkom in imel z njim veliko potrpljenja. Stanovanje sem dobil dečku pri neki vdovi, katere hčerka je bila dve leti mlajša od Van Lija. To ljubko, nedolžno otročje dekletce je vzbudilo v Van Liju stran, katera je bila ostala dosedaj čisto neopažena. Vzbudila je njegovo moralno občutljivost, ki je cela leta zanemarjena in nerazvita spala v dečku.

Ti kratki meseci, polni svetlih obljub, ki se niso nikdar izpolnile, so bili gotovo najsrečnejši trenotki v življenju Van Lija. Spoštoval je svojo malo prijateljico z malikovavsko ljubeznijo, toda brez nedopustne nagajivosti. S sveto navdušenostjo je nosil njene knjige za njo v šolo — služba, katera je bila v vedni zvezi z nevarnostjo, da ne postane plen svojih malih kavkaških bratov. Delal ji je najraznovrstnejše igračke, rezal ji je iz pese in korenja najfantastičnejše cvetke, delal je čisto po naravi kokoške iz melon, posebno pa se je odlikoval z pahljačami, papirnati zmaji in v izdelovanju oblek za punčke.

Zato mu je deklica prepevala, kazala mu tisoč malih ročnosti, katere pač znajo samo male punčke, podarila mu je rumen trak za njegov mali šop, ker mu je ta najbolj pristojal k barvi in delala mu je veselje, da je bila pozorna na stvari, v katerih je bil on mojster. Pripomniti moram, da je zboljšala tudi njegovo angleščino in da ga

venske Matice», profesor dr. Fr. Ilešič. Vsi udeleženci so mislili, da bodo slišali od moža, ki predseduje prvemu književnemu zavodu na Slovenskem, res kaj temeljitega, dobrega, kako markantno analizo pesnikovih del. Saj se da o tem, med narodom najbolj poznanim ljudskem pesniku, toliko povedati! To bi smeli vsaj pričakovati od moža, ki hoče veljati med nami kot vodja slovenske književnosti. Ampak tisti, ki so se tega nadejali, niso prišli na svoj račun. Nekaj tako plehkega in praznega, pravijo udeleženci, da niso se slišali. Zadnja »Gorica« piše, da »je njegov govor vse razočaral, ker ni nič povedal«. Liberalna goriška »Soča«, ki je drugače zelo zgovorna, je napisala sicer par besedi slavnostnega govora, pa tako, da se čisto jasno med vrsticami bere, da je razočarana. Mi se seveda ne čudimo, ker profesorja Ilešiča čisto do pičice poznamo in vemo, da ne more on slovenskemu narodu drugega nuditi, kakor kopo bleščočih fraz! Političnih frazerjev smo se pri nas hvala Bogu že znebili, pač pa imamo v slovenski književnosti še nekaj frazerjev, ki pa nam čisto nič ne imponirajo, kvčjemu če imponirajo nezreli mladini toliko časa, da ne doraste.

+ Telovadba Orlov na Vrhniki. Udeležence opozarjamo na odhod vlakov. **Posebni vlak odide iz Ljubljane ob 7. uri 15 minut jutraj.** Namenjen je v prvi vrsti dolenskim, kamniškim in okoličanskim odsekom. **Navadni vlak odide ob 7. uri 35 minut pomnožen.** S tem se odpeljejo gorenski odseki, ki s prvim nimajo zveze.

+ Za oškodovane po toči. Poslanec Demšar je vložil nujni predlog za državno podporo po toči poškodovanim posestnikom v vaseh Voglje, Bukovica in Dražgoše, poslanec Hladnik pa za posestnike iz Mokronoga, Št. Ruperta in okolice.

+ Redno vsak dan potegne kak šaljivec glasilo liberalnega učiteljstva »Dan«. Danes je potegnil nekdo »Dan« z »razporom« med dr. Šusteršičem in dr. Peganom. Tako »Dan« neprosto-voljno skrbi za smeh in kratek čas, liberalni učitelji pa morajo vse to — drago plačevati.

— Nesreča ali zločin? Ribič Franc Lukšič iz Irče vasi je našel 26. t. m. v Krki utopljenca Miha Pibernika, zidarja iz Sv. Križa pri Kamniku. Pri utopljenca se ni ničesar drugega našlo kakor delavska knjižica. Pibernik je rojen 28. oktobra 1872 na Križu in je samski zidar. Leži v mrtvašnici v Šmihelu. Mesto, kjer je ribič utopljenca našel, je samo 75 cm globoko. Znakov kake sile na truplu ni opaziti, mogoče dokaže kaj več sodno raztelesenje.

— Škandalozne razmere v dalmatinski deželni blaznici. Neverjetne stvari poroča o razmerah v dalmatinski deželni blaznici šibeniška »Hrvatska Riječ«. Prva bolniška strežnica je prišla takorekoč naravnost iz javne hiše; bila je v bolnišnici, da se zdravi radi običajne gnusne bolezni in od tu je bila vzeta v službo v blaznico. Med bolniškimi strežniki so ljudje, ki so že večkrat sedeli v koprski kaznilnici. En bolničar ima celo naslednjo zgodovino: Svojčas je v isti blaznici nad neko

je spreobrnila od porcelanskega malika. Paglavček je dobil naenkrat pojme o krščanski dobrotljivosti, ne da bi bil to spremembo pravzaprav opazil. Obadva sta se čisto dobro razumela. Mala kristjanska punčka s svetlim zlatim križem okrog debelega, belega, malega vratu in rumeni poganček z ostudnim porcelanastim malikom, kateri je bil skrit v jopiču.

Dveh dni onega dogodkov polnega leta se more gotovo še vsakdo spominjati, kdor je živel v San Francisku. Ljudstvo je bilo znorelo in druhal je napadla brez brambe pomilovanja vredne tujce, samo zato, ker so bili tujci iz drugega plemena, druge vere in druge polti in ker so delali za vsak denar, kateri se jim je ponudil. Nekateri so mislili spričo tega pogona, da se bliža konec sveta.

V tem sem dobil pismo od Hop Singa, da ga naj nemudoma obiščem. Njegova prodajalna je bila zaprta in zastražena s policijo, da jo ubranijo pred morebitnim napadom poulične druhali. Hop Sing me je spustil skozi zabarikadirana vrata, pozdravil me z veliko odkrito prijaznostjo, samo malo resnejše kot drugače. Prijel me je za roko in me odpeljal v pritličje in nato v klet. Bila je slabo razsvetljena, a vendar sem opazil po tleh razgrnjen šal. Ko sem pristopil k njemu, je potegnil z naglico šal proč. Pred menoj je ležalo truplo — malega pogana Van Lija.

Mrtev, moji prijatelji, da, mrtev! Kamenjan do smrti na ulicah San Franciska od druhali v letu 1869!

umobolno revico izvršil nenraven zločin ter zato nekaj let odsedel v Kopr. Ko se je vrnil v Šibenik, je na javni cesti ubil človeka ter prišel zopet v Koper. Ko je odsedel tudi to kazen, je bil — zopet sprejet v dalmatinsko deželno blaznico kot bolniški strežnik! Kakšen duh sicer vlada med bolničarji tega zavoda, nam pa pove ta-le slučaj: Nedavno je umrla 9 letna hčerka bolničarja Baranovića. Dekličina mati je kot verena žena naročila katoliški pogreb. Oče pa — socialist-anarhist skozi in skozi — je ob pogrebu planil kakor zver, strgal z voza križ in vrgel krsto s truplom lastnega otroka ob zid! Seveda je tudi zabil duhovniku, da bi šel s pogrebom. K temu zverinskemu početju so ga spodbujali navzoči socialistični bratci in mu pohvalno vzklikali. Ne samo to, marveč dalmatinsko socialistično glasilo je te čine podivjane anarhistične duše tako vzneseno hvalilo, da je bilo zaplenjeno. Iz vsega tega je razvidno, da so razmere, ki vladajo v dalmatinski deželni blaznici, naravnost evropski škandal; razvidno pa tudi, kam vodijo nauki rdeče internacionale.

— Notarska vest. Justični minister je prestavil notarja dr. Antona Galle iz Logatca v Ljubljano.

— Liberalna Zadruga tiskarna v Krškem bo na svojem občnem zboru predlagala likvidacijo.

— Migljaji za počitniška potovanja. Z ozirom na izvenredno veliko osebno frekvenco, ki se opaža vsako leto ob začetku in koncu poletnih počitnic in ki prečesto provzroča neizogibno prenapolnjenost voz, zlasti pri brzovlakih, se priporoča potujočemu občinstvu v interesu lastne udobnosti, da ne nastopi potovanja ravno neposredno ob šolskem sklepu oziroma začetku. Pri ti priliki se opozarja tudi na to, da se mora rezerviranje vozniških oddelkov po zmislu § 15., odstavka 1, obratnega poslovnika med časom glavnega potovanja odkloniti, če temu nasprotujejo obratni ali prometni oziri. Obenem se opozarja na to, da se mora povodom sokolskega kongresa, ki se vrši koncem tega meseca v Pragi, vsled prometa posebnih vlakov veliko število osebnih voz oddati iz tukajšnjega okraja, tako da se bodo pri obilnem osebnem navalu ob dvojnem prazniku uporabljati po potrebi tudi opravljeni tovorni vozovi v svrhu obvladanja lokalnega prometa.

Razne stvari.

Bančni sluga ukradel 260.000 mark. »Draždanska banka« v Draždanih je kakor navadno poslala v »Državno banko« po denar, ki bi ga imela izplačati v naslednjih urah. Šlo je za znesek dveh milijonov mark v zlatu, srebru in papirju. Ta znesek je šel dvigniti sluga Brunning. Blagajnik, ki sam ni mogel prešteti denarja, je pustil, da so denar prešteli slugi, pri čemer so ti na zavitkih papirnatega denarja napravili znamenja, označujoča, da je bila vsota preštetja in da se vjema. Nato je zavitke zopet dobil blagajnik. Ko je bila vsa vsota v znesku dveh milijonov mark oddana pri blagajni, je blagajnik zapazil, da manjka 260.000 mark. Pri takoj uvedeni preiskavi se je ugotovilo, da je odsoten sluga Brunning. Ta je pobegnil z ukradenim denarjem.

Samomoril v Varšavi. Od zadnje nedelje se je v Varšavi 13 oseb ustrelilo. Policija je mnenja, da so bili samomorilci člani posebnega samomorilnega kluba.

40.000 za psa. Z Dunaja poročajo, da je pokojna princeznja Matilda Thurn-Taxis zapustila 40.000 K svoji kuharici pod pogojem, da skrbi za njeno psa, dokler ne pogineta.

Svojo ženo ubil. Iz Lvova poročajo, da je v vasi Vulkan ubil neki kmet svojo ženo, ker je menda imela z njegovim bratom ljubavno razmerje. Morilec se je sam javil sodišču.

Bogata beračica. V Dubrovniku so v stanovanju beračice Kate Bojanović našli pri hišni preiskavi 20.000 K denarja, ki si ga je priberala.

Triletni morilec. V Szolnoku je neka ženska Ivana Makocsi vzela pred dnevi na rejo tri mesece starega otroka, kar je zbudilo ljubosumnost njene triletnega sinčka. Ko je pred dnevi odšla Makocsijeva z doma, je pustila oba otroka brez nadzorstva. Medtem pa je njen triletni sin ubil dojenca z nekim lesom. Proti neprevidni materi je uvedeno kazensko postopanje.

Ljubljanske novice.

Ij Poglabljanje Gruberjevega kanala. Stavbna tvrdka Czezowiczka izjavlja, da ni prekinila del vsled diferenc z deželnim odborom. Delavce je odpustila zato, ker bo skoraj dokončan prvi

del poglabljanja. Tvrdka bo nadaljevala potem izključno z deli za poglabljanje in regulacijo Ljubljanice.

Ij 35letni jubilej. Uradništvo glavne pošte v Ljubljani je slavilo 26. t. m. redko slavlje. Najstarejša uradnica gospodična Marija Vrhovec je praznovala 35letni jubilej svojega službovanja. Gospod nadoskrbnik Štrukelj s zbranim uradništvom je sprejel jubilarntko ob nastopu službe, jo peljal na njen zelenjem in cvetjem okrašen prostor, nato prisrčno čestital in ji v priznanje za njeno marljivo in vestno službovanje izročil pohvalni dekret c. k. poštnega in brzojavnega ravateljstva. Takisto sta izrekli slavljenci iskrene čestitke: gdč. Pehani v imenu vseh zbranih koleginj in gdč. Pavlin kot zastopnica uradnic ljubljanskih poštinih filijalk ter ji izročile njih darila. Tem čestitkam so se tudi še pridružili navzoči gg. uradniki. Do solz ginjena se je slavjenka opetovano zahvaljevala gosp. nadoskrbniku in vsem zbranim.

Ij Poštenjak. Včeraj je nek pivovarniški zastopnik izročil svojemu hlapcu Karlu Vidicu 125 K denarja, katere bi imel oddati na pošti, česar pa ni storil, marveč jo neznano kam popihal.

Ij Ponarejeni novci po 20 vinarjev krožijo zopet po mestu. Falzifikati so precej slični pravim novcem. Torej pozor!

Ij Umrl so v Ljubljani: Ivan Glatz, 46 let. — Jurij Dolenec, mestni ubožec, 73 let. — Ivana Rakuž, žena mizarkega pomočnika, 59 let. — Marija Novak, hči tovarniškega delavca, dve leti.

Ij Kranjska deželna vinarska združenja ima danes vinsko poskušnjo od 5. do 9. ure zvečer pod kavarno »Evropa«.

KOLERA.

V Astrahanu, Saratovu in Nižjem Novgorodu so konstatirali slučaje kolere, ki so jo zanesle ladje po Volgi. Oblasti nameravajo vse obrežje Volge proglasiti za okuženo ter odposlati v okužene pokrajine zdravstvene komisije, ki naj bi izvedle stroge kontumacijske odredbe.

Telefonska in brzojavna poročila.

POSLANEC DON PRODAN OSTANE V HRVAŠKO-SLOVENSKEM KLABU.

Dunaj, 27. junija. Poslanec don Ivan Prodan je naznanil včeraj predsedniku Hrvaško-slovenskega kluba dr. Šusteršiču, da preklicuje svoj izstop iz kluba. Tedaj ostane poslanec don Prodan še član Hrvaško-slovenskega kluba.

CESAR PRI MINISTRSKEM PREDSEDNIKU.

Dunaj, 27. junija. Danes se je pripeljal cesar pred ministrsko predsedstvo ter se je dolgo časa mudil pri grofu Stürgkhu.

DANAŠNJA SEJA DRŽAVNEGA ZBORA.

Dunaj, 27. junija. V današnji seji je zbornica v drugem in tretjem branju rešila predlogo o deželni brambi. Predlog dr. Groša in Miklasa, naj bi bil službeni in poveljniški jezik pri deželni brambi oni, ki je tudi v skupni armadi, je bil odklonjen z 277 glasovi proti 170 glasovom. Za Grošov predlog so glasovali le nemški nacionalci in nemški krščanski socialci. Ko je dr. Adler glasoval proti predlogu dr. Groša, so nemški nacionalci in nemški krščanski socialci kričali na socialne demokrate, ki so burno odgovarjali. Taki prizori so se ponavljali, ko je poslanec Pernerstorfer glasoval proti predlogu dr. Groša. Predlog posl. Klemenciewicza, naj bi oblasti dež. brambe obče-vale s prebivalstvom v jeziku, ki je v deželi navaden, je bil odklonjen z 240 proti 168 glasovi. Proti temu predlogu so glasovali tudi Slovenci, ker je v deželah, v katerih prebivajo Slovenci, nemški jezik v deželi navaden jezik in bi tako slovenske stranke bile s svojimi zahtevami lahko odklonjene. Ta predlog je bil preveč nejasen in netočen, da bi Slovenci mogli zanj glasovati, ne da bi dosegli ravno nekaj nasprotnega, kar žele. Poslanec Milcch je predlagal, naj deželnoobrambne oblasti obče-jujejo s prebivalstvom v materinem jeziku prebivalstva. Ta predlog je bil z 225 proti 174 glasovi odklonjen. Za ta predlog so glasovali tudi Slovenci. S tem je bila specialna debata končana. Referent dr. Sommer je predlagal, naj se predlogo takoj reši tudi v tretjem branju. Socialni demokrat Seitz je obsipal dr. Groša s pekočim zasmehom ter je rekel, da bo sedaj, ko je bil dr. Grošov predlog odklonjen, nemško-narodna zveza morala v tretjem branju glasovati proti brambni predlogi. Dr. Groš je protestiral proti napadom posl. Seitzja, dejal je, da ne

rabi varuha in solmaštra in da ostane po pojasnilih ministra deželne brambe tudi če manjka besede o službenem in poveljniškem jeziku, vse pri starem in pri dosedanjih običajih. Nato je bila predloga o deželni brambi sprejeta tudi v tretjem branju. Zbornica je pričela razpravo o proračunskem provizoriju, katero skoro gotovo še danes konča.

NAUČNI MINISTER.

Dunaj, 27. junija. Naučni minister Hussarek odpotuje danes v Prago, kjer obišče praške visoke šole in bo v soboto navzočen pri Palackega slavnosti v deželnem muzeju. Nato obišče pasijonske igre v Erlu.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Budimpešta, 27. junija. Zasedanje ogrskega državnega zbora je bilo danes odgodeno do 17. septembra. Demonstracijski dohod opozicije pred zbornico je bil danes tak, kot po navadi, dasi je opozicija izdala oklic za veliko demonstracijo pred odgodenjem. Splošno se je opazalo, da se Justh današnje demonstracije ni udeležil.

GLAVNI UREDNIK »NARODNIH LISTOV« UMRL.

Praga, 27. junija. Danes je tu umrl mladočeski deželni poslanec, glavni urednik »Narodnih Listov« Jožef Anyž, star 61 let.

DOGODKI NA TURŠKEM.

Carigrad, 27. junija. Vladni krogi so radi dogodkov v Monastiru jako v skrbeh. Poveljnik v Carigradu se je s 150 vojaki odpeljal v Monastir, da postopa proti dezertarjem.

DEFRAVDANT NA BEGU.

Praga, 27. junija. Tajnik kneza Lobkovic je z 30.000 K pobegnil.

SAMOMUR MORGANOVE HČERE.

London, 27. junija. Baronica Reinach, rojena Diana Morgan, je predstojnočnem skočila v kliniki v Regentstreetu v okna v drugem nadstropju na ulico in se ubila. Bila je stara 24 let ter je bolehal na nervoznosti. V Kanadi je bila lastnica velikih rudnikov srebra in svinca, ki jih je dobila v last od svojega očeta milijarderja Morgana.

NESREČA NA FRANCOSKI OKLOPNICI.

Pariz, 27. junija. Na krovu francoske oklopnice »Jules Marchet« se je strel iz topa prekmalu izprožil. En mornar je ubit, 23 mornarjev težko ranjenih. Tudi poveljujoči častnik je nevarno ranjen.

Pariz, 27. junija. Od ranjenih mornarjev je pet mornarjev tako ranjenih, da jim ne bo mogoče ohraniti življenja.

SLOVENE V AMERIKI NA SMRT OBSOJEN.

Poročali smo že o Slovencu Ribariču, da je bil obsojen v Ameriki na smrt. Sedaj poročajo iz Washingtona sledeče: 11. junija je bil obešen v kaznilnici v Washingtonu Slovenec Jan Ribarič, ki je lansko leto ustrelil Slovenca Novaka, njegovo ženo in sostanovalca Stanjovića. Kakor smo že poročali, je izvršil Ribarič ta svoj strašni čin v besni jezi, ker so vzeli Novakovi njegovo hči k sebi. Po eni verziji je zasledoval Ribarič svojo lastno hči z ljubezenskimi ponudbami, drugi pa zopet trdijo, da jo je zavrgel, ker si je izbrala mladeniča, ki ni bil njemu po volji. Kratkotermi, hči je dobila zavetje pri Novakovih, kar je Ribariča tako ujezilo, da je nekega dne kupil samokres, šel v Novakovo hišo in tam ustrelil tri osebe. Hči mu je še pravočasno ušla. Dan, predno je bil obešen, je prišla hči Antonija v njegovo celico, da se poslovi od njega. Ko ga je objela in poljubila, jo je Ribarič naenkrat prijel za vrat in začel daviti. Svoj namen bi menda dosegel in si obežil vest z novim umorom, če ga ne bi jetnišnični pazniki pobili s koli na tla, da je moral izpustiti svojo žrtev. Umrl je potem na vislicah, ne da bi se skesal svojega strašnega zločina. Pred enim tednom se je navidez spravil s hčerjo, a najbrže se je hlinil, da bi imel potem lažje delo. Zares strašno!

Koroške novice.

K Ponesrečena romarica. Iz Zabnice poročajo: Dne 23. t. m. je našel na Florijanki neki pastir truplo ženske, ki se je lani izgubila. Prišla je na Sv. Višarje na rožninskem nedelju. Ta dan pa je močno snežilo, zato je zašla s prave poti in onemogla. Ležala je nedaleč od poti, in sicer na obrazu. Čudno, da je niso našle vojaške in orožniške patrolje, ker je ležala na nekem travniku. Pokopali so jo 25. t. m. v Zabnicah.

Ljubljansko uradniško gospodarsko društvo v likvidaciji naznanja, da je zaprlo Novomeško podružnico, vsled česar se je Ljubljansko zaloga pomnožila. Prodajala se bo po skrajno nizkih cenah. Več inserat.

Rogaški

Tempel

Styria

Donati

vrelec. Dietetična namizna
pijača s obilno ogljikovo
kislino. Pospešuje prebavo
in izmenjavo snovi.
Zelo koncentriran medole-
sa vrelec, priporočljiv pri
kroničnem ščodenem kataru,
naprtja, Brightovih ledvish,
vračinskih oteklinah, jetrni
trdnini, sialitici, snovnimena-
kih boleznih, katarih dihalnih
organov.
Zdravilna vrelec največje
vsebine svoje vrste. Zlasti
uporaben pri kroničnem
črevesnem kataru, obstopa-
ciji, ščodnih kamenih, točadi
trganju, sladkovni bolezni

**Najmočnejši
prirodni vrelec magnezijo-
glauberske soli.**

Zastopstvo in glavna zaloga:
Karl Steiner, Celovec, Hoffmann.

Oddasta se takoj v **Wolfovi ulici**
št. 8 na ulico dve lepi

zračni sobi

druga poleg druge v prvem nad-
stropju s posebnim vhodom. Od-
dasta se takoj. 2025

Kupi se večja množina

črnih jagod

Naslov pove uprava lista pod
števil. 3023. 2023

Za gostilničarje

**godbeni avtomati in električni
piano,** prvovrsten izdelek, kakor tudi
govorniki aparati najnovej-
šega sistema za zasebnike se
oddajo tudi proti nizkemu mesečnemu
odplačevanju. — **Priporočila** se takoj
dobro nagrade in sprejmo pod zelo ugod-
nimi pogoji delavni **zastopniki**. —
Ponudbe pod „**Avtomat 1967**“
na upravo „Slovenca“. 1967

MOTOR Neckarsulm

2 HP z dvojno prestavo. Model 1911/12
se takoj proda. JOS. VESEL, Prešernova ul. 20.

Več 100 kg

svežih gozdnih jagod (Erdbeeren), se
kupi takoj. Ponudbe z navedbo cene
i. t. d. se prosi na: **S. Potnik**, de-
stilacija rastlinskih in sadnih cvetov
Ljubljana, Slomškova ul. 27.
Jagode se morajo dostaviti sveže,
glede načina odpreme se dajo pis-
mena navodila. 2011

Cen nakup

Ako se naznani, kaj se potrebuje, pošljem
vsakemu ostanke dobre domače tkanine,
kot: kanafase, oksforde, cefirc, platno,
tkanine, delene, krizete, brisače, saten,
pisano tkanino itd., franko po povzetju

40—50 m I. kakovost K 17—
40—50 m II. kakovost K 22—

Fran Maršik, domači tkalec,
Češka Čerma, pošta Nachod, Češko.

Lepa priložnost

Hiša z lepim obdelanim vrtom
in s trgovino z vinom in pi-
vom na drobno in na debelo,
se proda iz proste roke v Ro-
žni dolini 218. 2033

Salonska garnitura

se ceno proda. Naslov pove uprava
„Slovenca“ pod št. 2041. 2041

Hiša (vila)

s trgovino in lepim vrtom, blizu
cerkve, se proda oziroma da v
najem. Ponudbe na upravo lista
pod Sreča 2040. 2040

Razpis

službe mestnega stražnika.

Služba mestnega stražnika v Kamniku se razpisuje s plačo po dogovoru,
prostim stanovanjem in kurjavo. 2029

Nastop službe takoj.

Prednost imajo prosilci, ki so v tej službi že izvežbani.

Lastnoročno pisane prošnje iz izpričevalom o dosedanjem službovanju je
vložiti pri županstvu

do 5. julija t. l.

Mestno županstvo Kamnik, dne 24. junija 1912.

Gremij trgovcev v Ljubljani

naznanja svojim članom, da bo

dne 30. t. m. sklep šolskega leta

z razstavo pismenih izdelkov učencev vseh razredov in z javno skušnjo
za učence III. letnika. 2038

Razstava se otvori ob osmih zjutraj, zaključni pa ob enajstih do-
poldne. Javna skušnja bo trajala od osmih zjutraj do enajstih.

Vabim k skušnji vse člane gremija, osobito pa učne gospodarje in
odbornike šolskega odseka.

Al. Lilleg, l. r.

Na prodaj

je radi opustitve podjetja pod jako ugodnimi pogoji **stanovajska hiša**
števil. 75 v Zg. Šiški, nadalje **stavbišča** po nadrobni parcelaciji s poslopji
na **perutninarskem zavodu** tvrde „Krapš & Ditrich“ v Zg. Šiški.

Ponudbe se sprejemajo na prostovoljni

javni dražbi

dne 5. julija 1912 ob 9. uri dopoldne in nadaljevanje ob 3. uri po-
poldne na licu mesta.

Parcelacijski načrt in natančnejši pogoji so na vpogled v pisarni
c. kr. notarja g. **Aleksandra Hudovernik** v Ljubljani.

Izdaja konzorcij „Slovenca“.

Tisk: „Kotliške Tiskarne“.

Odgovorni urednik: **Miha Moškerc**.

Razglas.

V konkurzni sklad **Julija Brilleja**, trgovca z barvami v Ljubljani, na Po-
ljanski cesti št. 13 spadajoča zaloge blaga v inventurni vrednosti K 7187.75—je
brez jamstva konkurznega sklada za točnost inventure v celoti ponudbenim
potom na prodaj.

Reflektanti se vabijo, da naj dološljeje ponudbe in varščino v visokosti
20% inventurne vrednosti do

5. julija t. l.

podpisanemu oskrbniku konkurza.

Oskrbništvo konkurza si pridržuje pravico ponudbe sprejeti ali odklo-
niti, ponudniki pa ostanejo do odločitve konkurznega oskrbnikstva vezani na
ponudbe.

Po obvestilu o sprejemu ponudbe ima dotični ponudnik kupnino v treh
dneh založiti pri oskrbniku konkurza in potem kupljeno zalogo v nadaljnjih 5
dneh odstraniti.

Zapisnik o inventuri je na vpogled pri podpisanem oskrbniku konkurza.

V Ljubljani, dne 26. junija 1912.

2030

Dr. Albin Sayer,

odvetnik v Ljubljani,
kot oskrbnik konkurza.

Domača tvrška I

Domača tvrška I

Priporočamo
solidno tvrško

modni salon

damskih in otroških slamnikov ter športnih čepic
vseh vrst

Marija Götzl

Židovska ulica št. 8

— Gene brez konkurence. —

2036

Razglas.

Zupanstvo **Bohinjska Bistrica** daje na splošno vednost stanje vodovodnih
stroškov, akoravno so vsi računi vsako leto skozi 14 dni javno v pogled pri županstvu
med uradnimi urami razpoloženi.

Tvrška Juhar iz Gradca je zgradila bistriški vodovod pod pogojem, da se ima
ukloniti vsem naredbam in prednaredbam deželnega odbora.

Po izvršenem delu je tvrška Juhar predložila prošnjo za kolav-

K 77547.75

dacijo in račun vodovoda v znesku

Na dan kolavdacije vodovoda je zastopnik deželnega odbora blag.

K 75133.46

gospod nadsvetnik Klinar znižal račune na

Glasom inventarskega zapisnika pri županstvu pod točko 21 dol-

K 20139.50

guje podobčina bistriška občini kot nabrani denar za občinsko

hišo; omenjeni denar se je pa pri zgradbi porabil za vodovod

v znesku

K 2500.—

Na račun omenjenega dolga se je dne 27. julija 1911 naložilo v

tukajšnji hran. in posojilnici (glej obč. invent. zap. pod točko 21/a)

V proračun za podobčino bistriško za letošnje leto se je po-

K 800.—

stavka postavila za

Koncem tega leta bo znašal zgoraj omenjeni dolg

K 16839.50

Na željo bistriških davkoplačevalcev sem pripravljen v občinski pisarni drage volje
dohodke in stroške obširneje poročati.

V. Arh.

župan.

2039

I. ljubljansko uradniško gospodarsko društvo v likvidaciji

Ljubljana, Kongresni trg št. 12.

Do 50% znižane cene!

Do 50% znižane cene!

Vsled zatvoritve **Novomeške** podružnice se je ljubljanska zaloga po-
množila. — Velika izbira manufakturnega, galanterijskega in špece-
rijskega blaga. — Cene brez primere nizke.

2034

Likvidacijski odbor.

Naznanilo.

Na c. kr. prvi državni gimnaziji v Ljubljani,

Tomanova ulica, števil. 10, zraven „Narodnega doma“ bode

== vpisovanje za I. razred v nedeljo, dne 30. junija ==

dopoldne od pol 9. do 12. ure v ravnateljstvu pisarni. S seboj je prinesiti krstn
ali rojstni list in zadnje šolsko oziroma obiskovalno izpričevalo.

Sprejemni izpiti bodo v soboto, 6. julija od 9. ure dalje.

Zunanji učenci se lahko tudi pismeno zglašajo, ako dološljeje imenovane listine pravo-
časno ravnateljstvu; morajo se pa potem pred izpiti osebno oglašiti v ravnateljstvu pisarni.

Po odloku c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 28. avgusta 1894, števil. 2354, se
smejo učenci, ki pripadajo po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah c. kr. okr.

glavarstvu v Črnomlju, Kranju, Novem mestu in Radovljici ali okrajnim
sodiščem v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori, sprejemati v ljub-

ljanske gimnazije samo po dovoljenju c. kr. dež. šolskega sveta. Dotični roditelji
naj si torej pravočasno izposlujejo to dovoljenje.

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije.

1915

V Ljubljani, dne 15. junija 1912.